

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tekijänoikeusasioiden neuvottelukunnan kokous 24.2.2026 klo 14.00 -

Asialista

14.00 Puheenjohtaja vsi Kristiina Kokko avaa kokouksen

14.05 Kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpanosuunnitelma

14:30 Ajankohtaista

14:45 Lainsäädännön kansallisten muutostarpeiden arviointi

15:00 EU-asiat

15:40 Tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisverkosto CITF

15.50 KV-asiat: WIPO

16:00 Kokous päättyy

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kulttuuripoliittinen selonteko
Kulturpolitisk redogörelse

Kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpano

Katsaus toimeenpanoon, Tekijänoikeusasioiden neuvottelukunta 24.2.2026
kulttuuriasiainneuvos Johanna Vuolasto

Suomen tärkein valtakunnallinen kulttuurialan strategia: visio

” 2040-luvulla taide ja kulttuuri ovat Suomea vahvistava ja yhdistävä voima, joka inspiroi rakentamaan kestävämpää, elinvoimaisempaa ja inhimillisempää tulevaisuutta.

Onnistuneen kulttuuripolitiikan seurauksena ihmisten kokema osallisuus ja merkityksellisyys tuottavat laaja-alaista sivistystä, hyvinvointia sekä yhteiskunnallista ja taloudellista arvoa yhteistyössä muiden politiikka-alojen kanssa.”

Selontekoprosessin avainlukuja

Selonteon valmisteluun osallistui yli **1000**

ihmistä

Lausunto-
kierros keräsi

280

lausuntoa

Selontekoa käsiteltiin neljässä vallokunnassa

sivistys-
vallokunta

maa- ja
metsätalous-
vallokunta

ympäristö-
vallokunta

talous-
vallokunta

Vallokuntien
asiantuntija-
lausuntoja

194 kpl

Eduskunnan
kahdessa käsittelyssä
käytettiin

127 puheen-
vuoroa

Eduskunnan kanta, priorisoinnit 10.10.2025

- Luovan alan elinkeinotoiminta ja kasvu vahvistuvat, vienti lisääntyy ja kansainväliset rakenteet kehittyvät.
- Taide- ja kulttuuripalvelut ovat saavutettavia kaikkialla Suomessa, kulttuuri jokaisen oikeutena,
- Tekijänoikeudet ja tekijöiden toimeentulo turvataan.
- Kansallinen kulttuuriperintö säilyy osana henkistä kriisinkestävyyttä.
- Lastenkulttuuri ja nuorten osallisuus vahvistuvat.
- Taide- ja kulttuuripalveluita hyödynnetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä sekä syrjäytymisen ehkäisyssä ja integraatiossa.

Keskeistä toimeenpanossa

- Toimeenpanossa keskeisenä teemana on kriisinkestävyys ja resilienssi sekä kulttuuri- ja luovien alojen talouden kasvu.
- Toimeenpanon tueksi perustetaan kulttuuripoliittinen ylivaalikautinen toimielin, jonka tehtävä on varmistaa poikkihallinnollisen yhteistyön toteutuminen
- Kansainvälistymisstrategialla tavoitellaan merkittävää kasvua ja luovien alojen näkyvyyttä
- Toimenpiteissä pyritään hallinnonalat ylittävään yhteistyöhön ja niitä päivitetään joustavasti yhdessä toimialan kanssa

Toimeenpano edellyttää osallistavaa otetta

- Tarvitaan laajaa hallinnonalat ylittävää yhteistyötä
- Valtion, aluehallinnon ja kuntien lisäksi koko kulttuurikentän, poliittisten päättäjien, yritysten ja rahoittajien osallistamista.
- Miten tämä näkyy toimeenpanossa? Miten mahdollistetaan toimenpiteiden muuntuminen toimintamalleiksi sekä käytännön toimenpiteiksi ja palveluiksi?

Tekijänoikeuksia koskevat kohdat

Tavoite: Kulttuuri- ja luovien alojen toimijoiden immateriaalioikeusosaaminen ja neuvottelutaidot ovat lisääntyneet erityisesti kansainvälisessä toiminnassa.

17. Tehostetaan kansallisen aineettomien oikeuksien (IPR) strategian toimeenpanoa luovien alojen tarpeet ja sen koko potentiaalin huomioivan IP-neuvonnan ja tiedonsaannin osalta.

Tavoite: Arvoketjun toimivuus on parantunut ja ekosysteeminen yhteistyö toimii

29. Tekijöiden oikeuksien ja ansaintamahdollisuuksien turvaamiseksi kehitetään tekijänoikeusjärjestelmän teknistä infrastruktuuria. Vahvistetaan kulttuuri- ja luovan alan toimijoiden tekoälyosaamista sekä heidän valmiuksiaan hyödyntää tekoälyä luovassa työssä. Tarvetta tekijänoikeuslainsäädännön kehittämiseen arvioidaan aktiivisesti osana EU:ta.

Tekijänoikeuksia koskevat kohdat

Tavoite: Tekijöiden taloudelliset ja moraaliset oikeudet on turvattu.

30. Kehitetään tekijöiden oikeudet turvaavaa tekijänoikeuslainsäädäntöä, tekijänoikeusdatan hallinnoinnin teknistä infrastruktuuria sekä ratkaisuja digitaalisen ja muun teknisen kehityksen (ml. tekoäly) erityiskysymyksiin.

31. Tehostetaan keinoja piratismiin torjumiseksi vahvistamalla oikeudenhaltijoiden tiedonsaantioikeuksia loukkaustapauksissa ja varmistamalla tehokkaiden tutkintakeinojen käyttömahdollisuus.

32. Käynnistetään keskustelu ja selvitys aineettoman omaisuuden arvon määrittelystä.

Jotta Suomesta tulisi maailman
parhaiten keskusteleva kansa, jossa
kulttuuri ja taide toimivat
innovatiivisuuden voimavarana ja
kulttuurista luovuutta arvostetaan ja
tuetaan.

Kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpano kulttuurikierrokselle

- Kahdeksan paikkakuntaa kokoaa alueellisesti suomalaisia kulttuurin ja taiteen tekijöitä ja toteuttajia, yrittäjiä, päättäjiä ja resurssin luoja yhtein.
- Kerätään toimeenpanosuunnitelmaan rakentavaa palautetta ja osallistetaan toimijoita toteuttajiksi.
- Suomen kulttuurin ja taiteen aluekierros maaliskuuhuhtikuussa 2026 yhdessä **Taide- ja kulttuuriviraston, Museoviraston, Kansallisarkiston, Opetushallituksen, Cuporen sekä Kulta ry:n kanssa.**

Aluekiertue 16.3.-14.4.

- ma 16.3. Oulu
- ma 23.3. Seinäjoki
- ti 24.3. Jyväskylä
- ke 25.3. Lahti
- ti 7.4. Joensuu
- pe 10.4. Rovaniemi
- ma 13.4. Turku
- ti 14.4. Helsinki

Kulttuurikierros nostaa esiin 110 kulttuuritekoa

Kulttuurikierros nostaa esiin 110 innovatiivista ja innostavaa kulttuuritekoa, jotka valmistellaan lahjaksi Suomen itsenäisyyden 110-vuotisjuhlaan.

Tavoitteena on tuoda monipuolinen suomalainen kulttuuri ja taide laajemmin yhteiseen tietoisuuteen.

Kulttuuritekojen esiin tuominen on osa alueellista kulttuurikierrosta, ja koko kokonaisuus julkaistaan ensi vuonna.

[Hanke: Suomi 110 vuotta – ehdota kulttuuritekoa! - Otakantaa.fi](#)

Kiitos

Toimeenpanosuunnitelma löytyy
osoitteesta okm.fi

johanna.vuolasto@gov.fi

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Ajankohtaiset

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Lainsäädännön kansallisten muutostarpeiden arviointi

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

EU-asiat

Komission seurantatutkimus IPRED-direktiivin tiettyjen säännösten soveltamisesta (2026)

- Arvioida IPRED-direktiivin täytäntöönpanoa käytännössä ja edistää sen yhtenäisempää soveltamista EU:ssa
- Tutkimus keskittyi 5 painopisteeseen:
 1. Suhteellisuusperiaate
 2. Patenttien valvontaorganisaatiot (PAE)
 3. **Dynaamiset estomääräykset**
 4. Tietojen jakaminen ja tietosuoja
 5. Oikeutta loukkaavien tavaroiden / tuotteiden hävittäminen

Dynaamiset estomääräykset 1/2

- Tutkimus korostaa dynaamisten estomääräysten merkitystä toistuvien verkkoloukkausten torjumisessa.
 - Loukkaavat sivustot väistävät valvontaa siirtämällä domainia tai IP-osoitetta.
- Kohdistuvat pääasiassa palveluntarjoajiin, hosting-alustoihin ja verkkokauppapaikkoihin.
- Tyypilliset tekniikat: DNS- ja URL-esto, mutta monissa maissa valittavissa myös IP- tai erilaiset estotekniikoiden yhdistelmät.

Dynaamiset estomääräykset 2/2

- Useimmissa maissa määräyksen antaa tuomioistuin.
 - BE, FR, IT, ES myös hallintoviranomaiset tietyissä tilanteissa tai voivat päivittää jo annettuja määräyksiä.
- Soveltaminen vaihtelee merkittävästi EU-maiden välillä.
 - Tarve EU-tason harmonisoinnille.
 - Myös sidosryhmät nostaneet esille tarpeen standardoiduille ohjeistuksille, jotka yhdenmukaistaisivat menettelyjä, selkeyttäisivät perusoikeuksien punnintaa ja vahvistaisivat yhteistyötä.
- Kustannustehokkuus on keskeinen ongelma.

Komission arvio suosituksen (EU) 2023/1018 suorien tapahtumien verkkopiratismin torjumisesta

- Suositus kannustaa jäsenvaltioita, oikeudenhaltijoita ja välityspalveluja:
 - Käsittämään ilmoitukset viipymättä
 - Hyödyntämään dynaamisia estomääräyksiä
 - Tekemään tiiviimpää yhteistyötä viranomaisten ja välittäjien kesken
 - Parantamaan laillisten palvelujen saatavuutta ja tunnettua.

Komission arvio

- Suosituksella ollut vain rajallisia positiivisia vaikutuksia, eikä piratismiin kokonaismäärä ole vähentynyt.
 - Nykyiset toimet eivät riitä hillitsemään live-piratismia; tehokkuus riippuu erityisesti dynaamisten kieltojen ja nopeiden ilmoitusmenettelyjen toimivuudesta.
 - Sisältö ei poistu riittävän nopeasti livelähetysten aikana (ilmoitusten käsittely).
- DSA tarjoaa jatkossa vahvan oikeudellisen kehyksen, mutta sen vaikutuksia ei voi vielä arvioida.

Komission arvio: dynaamiset estomääräykset

- Dynaamiset estomääräykset ovat tehokkain työkalu.
- Käyttö kasvanut, mutta jäsenvaltioiden välillä isoja eroja:
 - V. 2024: 2 387 dynaamista määräystä (7 jäsenvaltiota) → 41 720 estettyä IP:tä/domainia.
 - Alkuvuosi 2025: 579 määräystä → 35 542 estettyä IP:tä/domainia.
- Komissio jatkaa aiheen analysointia.

Komission kertomus Marrakesh-direktiivin 2017/1564 ja Marrakesh-asetuksen 2017/1563 uudelleentarkastelusta

- Kyselytutkimus ja tiedonkeruu sidosryhmiltä ml. kvantitatiivisesti.
- Tutkimusraportti löytyy suomenkielisenä COM(2025)749.
- Vaikutuksista: kappaleiden määrä on kasvanut 51% direktiivin voimaansaattamisen jälkeen. Jäsenvaltioissa on joitain eroavaisuuksia, mitä tarkoituksia varten kappaleita saa käyttää (lukihäiriö, muut vammat).
- Vastauksista päätellen sääntelyllä on ollut positiivinen vaikutus.

Rajat ylittävät vaikutukset

- Asetus on lisännyt saavutettavassa muodossa olevan sisällön saatavuutta rajat ylittävästi.
- Sääntely mahdollisti saman kielisten maiden välisen kappaleiden vaihdon. Lisäsi myös valtuutettujen yhteisöjen yhteistyötä mm. US, UK, CAN sekä joidenkin Latinalaisen Amerikan ja Afrikan maiden kanssa.
- Sääntely antoi valtuutetuille yhteisöille mahdollisuuden käyttää muissa maissa valmistettuja kappaleita lukemisesteisille omassa maassaan.
- Haasteista nousi esiin resurssit ja tekninen osaaminen; myös lukemisesteisten oli usein vaikea tietää, mistä saavutettavia kappaleita voi löytää.

Korvausmekanismien vaikutukset

- Kuudessa maassa korvausjärjestelmiä (SE, DK, FI, AT). Selvityksen mukaan niissä maissa, joissa ei ollut korvausjärjestelmiä, oli saatavilla enemmän teosnimikkeitä saavutettavassa muodossa.
- Ei voi tehdä johtopäätöksiä järjestelmien vaikutuksista järjestelmien erilaisten ominaisuuksien vuoksi, mm. joskus korvaus koski vain fyysisiä teoskappaleita.
- Korvausten pitäisi koskea vain ko. maassa olevia valtuutettuja yhteisöjä. Osa sidosryhmistä olivat vaatineet, että korvausmekanismit poistettaisiin.
- Korvausjärjestelmät ovat sallittuja Marrakeshin sopimuksen perusteella, mutta on tärkeää, että ne toimivat tavalla, joka ei vaikuta kielteisesti sääntelyn toimivuuteen.

Sääntelyn tehokkuus

- Arvio on tehty kvalitatiivisen, ei kvantitatiivisen tiedon perusteella. Ei havaittu vaikutuksia kirjojen tuottamiseen, mutta pyrkimyksenä on, etteivät valtuutetut yhteisöt tee päällekkäistä työtä kustantajien kanssa.
- Positiivista on, että yhteistyö on mahdollistanut säästöjä ja on laadittu hyviä käytänteitä väärinkäytösten estämiseksi (mm. vesileimateknologia), kuten Suomessa Celian ja kustantajien välillä.
- Yhteistyö on myös lisännyt digitointia.

Koherenssi 3 (5)

- Selvityksessä kävi ilmi, että ristiriitaisuuksia ei löytynyt, vaan sääntely tukee kv-sääntelykehikkoa sekä EU:n saavutettavuus/esteettömyyssääntelyä.
- Sääntely on myös sisäisesti koherentti, eli edistää saavutettavan sisällön saatavuutta mutta turvaa myös tekijöiden oikeudet.
- Sääntely on EU:n toimivallassa, joka mahdollistaa EU:n ja muiden maiden välisen kappaleiden vaihdon.

Taloudelliset vaikutukset markkinoihin

- Sääntely lisäsi saavutettavia kappaleita, mutta myös muutoin se on lisännyt äänikirjojen ja äänikirjapalvelujen määrää. Nämä eivät kuitenkaan riitä suojan saajien näkökulmasta. Tällainen kehitys ei myöskään ole esteettömyyssääntelyn kannalta riittävää.
 - e-kirjojen määrän kasvu ei tue sääntelyn tavoitteiden toteutumista. Teknologinen kehitys on joskus mahdollistanut saavutettavuutta, mutta se ei silti tee lukemisesteisiä koskevaa sääntelyä tarpeettomaksi.
- Lessons learned: Sääntelyn seurannan kannalta todettiin, että valtuutettujen yhteisöjen **rahoituksen määrä ja muoto** vaikuttavat sääntelyn toimivuuteen (ei ole riittävästi valtuutettuja yhteisöjä). Valtuutettujen yhteisöjen **tekniset valmiudet ja digitoinnin määrä** on mahdollistanut tehokkaan sääntelyn hyödyntämisen.
- Kaupallisen saatavuuden edellytystä ei ole, eikä sitä saa edellyttää. Silti osa jäsenvaltioista sitä edellyttää. Yhteistyöhön kustantajien kanssa kannustetaan, ja käytäntöjen muodostamista väärinkäytösten varalta.

Komission tutkimus tekijänoikeuksista etäopetuksessa ja tutkimuksessa

- Selvitys koskee tekijänoikeuden roolia kirjastojen ja muiden yleisen edun kannalta merkittävien laitosten (Public Interest Institutions) digitaalisten kokoelmien saatavuuden helpottamisessa.
 - Analysoi tekijänoikeuden vaikutusta digitaalisten kokoelmien saavutettavuuteen (access) opetusta ja tutkimusta varten.
 - Tunnistaa ja analysoida haasteita ja mahdollisuuksia laitosten omien tehtäviensä täyttämiseksi.
 - Löytää tapoja parantaa tutkimusaineistojen saavutettavuutta.
- Selvityksessä on kolme kärkeä: opetus, kulttuuriperintö ja tutkimus.

Metodologia

- 15 jäsenmaata; 1900 vastausta oikeudenhaltijoilta, viranomaisilta, ja käyttäjiltä.
- PII käytännöt (teoshankinnat ml. lisenssit, sidosryhmien selvittäminen, mm. mitä palveluita laitokset tarjoavat).
- Haasteena löytää sääntöjä tekijänoikeuden hallinnoinnille ja käytännöille ml. teoksia käytetty ilman loukkaustarkoitusta, tutkijat eivät tunteneet omia oikeuksiaan esim. julkaistessa tutkimustuloksia.
- Vain muutama maa on julkaissut hyviä käytänteitä.
- Käyttäjien toiveet selvennyksille: luokkahuonekäyttö, teoskappaleiden levitys, omien aineistojen levitys, rajoitussäännösten soveltaminen (ml. TDM).
- Rajat ylittävä käyttö.

Teosten hankkiminen laitoksiin

- **Lisensiointi:** oikeuksien selvittäminen vaikeaa laitoksissa (ja yliopistoissa).
- Neuvotteluvoima/sopimusehdot tietyissä tilanteissa haastavia (TDM tutkimuskäyttöön, rajat ylittävä käyttö, kirjastojen väliset lainat, e-lainaus); kokoelmat eivät vastanneet tarpeita.
- **Rajoitussäännökset:** aiheuttivat haasteita oikeutetulle käytölle kun kyse teknisesti suojatuista sisällöistä; vapaaehtoisia tapoja edistää käyttöä on vähän/ tehottomia.
- **Public domain:** joissain tilanteissa pääsy jopa suojan ulkopuolella oleviin sisältöihin estyi.
- **Orpoteokset:** laitoksilla ei ole resursseja teettää sääntelyn vaatimia ”due diligence” tutkimuksia tekijöiden osalta tai se on liian haastavaa.
- **Out of Commerce:** oikeuksien selvittäminen vaikeaa, sääntelyn epäselvyys; Art. 8 mukaisella sopimuslisenssillä voisi olla potentiaalia.

Muita seikkoja

- **Infosoc-direktiivin (Artikla 5(3n) “työasema-poikkeus”)**
 - Ei ole sovitettu digitaalisen ympäristön vaatimukseen.
 - Laitosten mukaan käyttäjien pitäisi päästä kokoelmiin omien laitteidensa kautta (ml. toimenpiteet laittoman pääsyn estämiseksi).
 - Kirjastojen väliset lainat eivät yleensä sallittuja sopimuksissa.
 - E-lainausta ei käytössä kaikissa jäsenvaltioissa; C-174/15 vahvistaa, että ”lainausta” tietyin edellytyksin on myös digitaalisen kappaleen lainaaminen (yksi käyttäjä/yksi kappale), epäselvyyttä ”laillisen kappaleen” osalta.
 - Perustuu sopimukseen, ei rajoituksiin, kuten fyysinen lainaaminen.

Käyttäjien pääsy teoksiin etänä tai rajat ylittävästi

- **Opetus:** Haasteena ollut teoksen jakaminen opiskelijoiden kanssa (tätä arvioidaan erillisessä selvityksessä Art. 5 johdosta).
- **Tutkimus:**
 - Haasteita tarjota pääsyä teokseen tutkimustarkoituksia varten rajat ylittävästi → johtuu eroista jäsenvaltioiden tutkimusta koskevien rajoitusten implementoinneissa.
 - Licenssejä rajat ylittävään käyttöön vähän saatavilla.
 - Oikeuksien siirtäminen tutkijoilta kustantajille voi rajoittaa pääsyä tutkimusjulkaisuihin.

Suosituks

- **Osaaminen:** Laitosten tekijänoikeusosaamisen tasoa ja opetusta ja tutkimusta koskevia sallittuja käyttöjä, sekä parhaiden käytäntöjen jakamista parannettava
- **Rajoitukset:** Rajoituksiin perustuvaa rajat ylittävää teosten käyttöä on parannettava tutkimushankkeissa; Työpiste-rajoitusta tulisi modernisoida; *Parempia ja selkeämpiä työkaluja opt-out ilmoituksen tekemiseen*; pääsy myös teknisesti suojattuun sisältöön (menetelmiä tulisi tutkia tarkemmin).
- **Lisensiointi:** Jäsenvaltioita kannustetaan fasilitoimaan lisensiointia laitosten ja oikeudenhaltijoiden kesken.
- **Public domain:** Jäsenvaltioita kannustetaan sovittamaan yhteen kansallisen kulttuuriperintölainsäädännön ja tekijänoikeuslainsäädännön periaatteita (Art. 14).
- **Tutkimus:** tulisi selvittää ideaa "Secondary publication right" tieteellisen tutkimuskirjallisuuden jakelun tukemiseksi.
- **E-lainaus:** parantaa e-kirjojen saavutettavuutta kirjastojen kautta; Jäsenvaltiot voivat fasilitoida lisensiointia ja kehittää kansallista e-lainausjärjestelmäänsä aggregaattoreiden/välittäjien kanssa.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisverkosto CITF

Tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisverkosto CITF

- Suomen v. 2022 johtama EU/KV-tasoinen standardointifoorumi
 - n. 80 edustajaa > 20 EU-maasta ja muista maista, ml. Komissio, EUIPO, WIPO, standardointiorganisaatiot
 - tapaa kerran kuukaudessa Teamsilla; 3.3, 7.4, 5.5, 2.6 - Tervetuloa!
- Tavoitteet ja työmetodologia
 - Edistää tekijänoikeustiedon yhteentoimivuutta, luotettavuutta ja koneluettavuutta --> verkkosivulla lokakuussa 2025 julkaistu ["CITF First Project Report" \(2025:23\)](#)
 - Palautesessiot täydensivät alueita, ei kyseenalaistanut tunnistettuja 75 teknistä vaatimusta
 - **Tärkeintä on jatkaa käytötapausten tekemistä, joilla teknisiä vaatimuksia voidaan validoida laajemmin ja ryhtyä implementoimaan.**
- EU- tai KV-tasolla vahvistettava yhteinen avoin oikeuksien tietokehys (open rights data framework).

Työohjelman suunnittelu 2026

- CITF kartoittaa käyttötapauksia, joissa pyritään modernisoimaan tekijänoikeusinfrastruktuuria luovilla aloilla ja tekijänoikeuden sidosryhmissä.
 - Tavoite, että tietoa hankkeista jaetaan verkostossa ja lisätään luottamusta sille, että yhteisiä vähimmäisvaatimuksia tekijänoikeustiedolle voidaan luoda.
- Mukana sekä kaupallinen, että ei-kaupallinen ulottuvuus
 - Rahoitusohjelmat: Horizon (17 Me), Digital (ALT EDIC, Europeum)
 - CITF muodollistaminen, jotta CITF voisi itse osallistua rahoitushakuihin
- Käyttötapauskysely (Use case query) lähetetty CITF osallistujille ja LinkedInissä, DL 25.2

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

KV-asiat

WIPO

- WIPO:n Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien pysyvä komitea; SCCR-komitean 48. kokous 18.-22.5.2026
 - Vanhat asiat (Broadcasting ja Limitations and exceptions) vs. uudet asiat (Tekoäly & tekijänoikeus).
- WIPO AI Infrastructure Interchange (AII) maaliskuussa
- WIPO IGC - uusi työohjelma 2026–2027